

چرا باید به کنترل علف هرز خردل برگ مومی اهمیت بیشتری داده شود؟

برای این منظور باید به تفاوت علفهای هرز به خصوص خردل برگ مومی با سایر عوامل زیان رسان شامل حشرات (سن غلات) بیماریها (زنگ زرد) و... اشاره گردد، همانطور که مستحضرید، آفات و بیماریها به ندرت در مزرعه استقرار پیدا میکنند و ظهور و بروز آنها وابسته به شرایط اقلیمی میباشد، برای مثال سن غلات برای زمستان گذرانی به ارتفاعات مهاجرت میکند و در زمان حضور در مزرعه، شرایط اقلیمی گرم و خشک مطلوب این آفت میباشد و در شرایط دمایی خنک و مرطوب از فعالیت این آفت کاسته میشود و همچنین در مورد بیماری زنگ زرد، ظهور و بروز این عامل وابسته به شرایط دمایی و بارشی در پاییز و زمستان و بهار میباشد و گسترش آن در مزرعه هم وابسته به شرایط دمایی خنک و رطوبت نسبی بالا میباشد، با این تفاسیر این عوامل در صورت خسارتزایی فقط به محصول همان سال خسارت وارد میکنند و خسارتزایی این عوامل به صورت موضعی و قسمتی از گیاه بوده و به ندرت به صورت عمومی در کل سطح گیاه بروز میکند و همچنین به دلیل اینکه حشرات و بیماریها از گروه موجودات زنده غیر از گیاهان هستند، کنترل آنها به راحتی و با خطر ریسک کمتر به محصول اصلی انجام میپذیرد.

معرفی علف هرز خردل برگ مومی:

علفهای هرز یکی از مهمترین عوامل کاهش عملکرد در محصولات زراعی هستند، خسارت سالانه علفهای هرز به محصولات زراعی در کشور ایران به طور میانگین در حدود ۱۲ درصد برآورد نموده اند.

علفهای هرز مهاجم دسته ای از این گروه عوامل خسارتزا میباشد که به طور ناگهانی شیوع و در خارج از زیست بوم طبیعی و مادری خود گسترش پیدا میکنند که توانایی خسارت زایی بالای ۷۰ درصد را نیز دارند.

گیاهان مهاجم اغلب دشمنان طبیعی برای رشد خود را ندارند و این عامل آنها را قادر میسازد تا گیاهان بومی منطقه را از بین ببرند.

با توجه به سازگاری سریع علفهای هرز به شرایط اقلیمی جدید، احتمال گسترش و تهاجم افزایش می یابد و با گذشت زمان این امر تهدید مهمی برای محصولات زراعی و کشاورزی محسوب میشود.

گیاهان مهاجم یکی از مهمترین مسائل در شکل گیری آشفتگی در چرخه طبیعی کشاورزی و تهدیدی برای تنوع زیستی در قرن ۲۱ هستند.

خردل برگ مومی یکی از علفهای هرز مهاجم بوده که بر اساس خصوصیات ژنتیکی و مورفولوژیکی جزو خانواده شب بو محسوب میگردد.

این علف هرز در چند سال اخیر علاوه بر چند استان کشور در استان زنجان نیز مشاهده و در اندک زمان ممکن سطح قابل توجهی از اراضی کشاورزی را مورد تهاجم قرارداده و هر ساله بر دامنه گسترش و خسارت آن افزوده میشود.

به نام خالق هستی

شناخت، مدیریت و کنترل

علف هرز خردل برگ مومی

Waxy Leaved Mustard
نام علمی: *Boreava orientalis* Jaub. & Spach

تهیه شده در:

مدیریت حفظ نباتات

سازمان جهاد کشاورزی استان زنجان

اقدامات کنترلی:

♦ در قدم اول رعایت بهداشت زراعی؛

عدم استفاده از بذر آلوده، جلوگیری از انتقال بذر علف هرز توسط ادوات کشاورزی (دستگاههای کارنده، برداشت، خاکورزی و...)، بوجاری بذور مشکوک و آلوده و تکرار بوجاری تا زمان حصول اطمینان از پاکی بذور به عنوان مهمترین عامل پیشگیری از استقرار گیاه و شروع آلودگی مزارع

♦ کنترل مکانیکی؛

حذف فیزیکی و دستی تک بوته ها در سالهای اول آلودگی، استفاده به موقع از ادوات خاکورزی در زمان آیش، استفاده از شخم عمیق در مزارع با شدت آلودگی بالا و....

♦ مبارزه شیمیایی؛

استفاده از سموم توصیه شده برای پهن برگ ها در سبد علف کشهای مزارع غلات، بر روی علف هرز خردل برگ مومی موثر میباشد.

در مقابل، علف هرز خردل برگ مومی به عنوان یک گیاه مهاجم و بعد از استقرار در مزرعه و منطقه، نه به خارج از مزرعه مهاجرت میکنند و ظهور و بروز آنها کمتر وابسته به شرایط اقلیمی بوده و حتی در شرایط اقلیمی سخت تر برای محصول زراعی نیز علف های هرز مانند خردل برگ مومی قابلیت رشد را دارد. علف هرز خردل برگ مومی با تولید فراوان بذور با قابلیت و قدرت جوانه زنی در بازه زمانی چند ساله، استقرار طولانی مدت در مزرعه را داشته و کشت و کار چند سال آتی را هم تهدید میکند، با وجود ویژگیهای ذکر شده، اگر در همان سال اول اقدامات کنترلی علیه علف هرز خردل برگ مومی توسط کشاورز انجام نشود، در سالهای بعد این علف هرز تمام مزرعه و حتی مزارع اطراف را مورد تهاجم قرار خواهد داد و با تبدیل به یک عامل بازدارنده برای کشاورزی، عملاً زمین زراعی را غیر قابل کشت خواهد کرد،

نحوه خسارت علف هرز خردل برگ مومی:

⇐ رقابت با محصول زراعی برای فضا
⇐ رقابت با محصول زراعی برای بقا
⇐ رقابت با محصول زراعی برای جذب مواد غذایی از خاک و فاکتورهای رشد گیاه زراعی
⇐ آلودگی شدید محصول برداشت شده به بذر علف هرز
⇐ ترشحات شیمیایی سمی ریشه برای سایر گیاهان (اثر آللوپاتی)

علف هرز خردل برگ مومی برای برنده شدن در این رقابت در مقابل محصول زراعی دارای یک سلاح مخفی با عنوان مواد آللوپاتی یا دگر آسیبی (ترشحات شیمیایی از ریشه علف هرز) میباشد که این مواد با جلوگیری از گسترش ریشه گیاه زراعی و تاثیرات سوء بر روی سایر گیاهان، مانع جذب مواد غذایی از خاک توسط محصول زراعی میشود، و به تبع آن موجب ضعف عمومی در گیاه زراعی شده و به شدت از میزان عملکرد محصول میکاهد،

استفاده از یک و نیم لیتر سم برومیسید و یا سم توفوردی ام سی پی آ در هر هکتار به همراه مویان (مواد افزایش دهنده کارایی سم) بر روی علف هرز خردل برگ مومی تاثیر بهتری دارد.

(جهت کسب اطلاعات بیشتر و راهنمایی لازم در این خصوص به کارشناس تخصصی مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان مراجعه گردد)
جهت کنترل علفهای هرز، سمپاش بومدار توصیه میگردد.

نکته پایانی:

طبق مشاهدات چند ساله از عملکرد کشاورزان در حوزه کنترل عوامل زیان رسان نباتی، متأسفانه اکثر کشاورزان زمانی به ضرورت کنترل یک عامل خسارتزای جدید پی میبرند که خسارت ناشی از آن را لمس کرده باشند، متأسفانه بر اساس توضیحات ارائه شده، زمانی کشاورز خسارت علف هرز خردل برگ مومی را لمس میکند که:

- * مزرعه به شدت آلوده شده است، و امکان کشت نیست
- * علف هرز خردل برگ مومی بخش عمده ای از زمینهای کشاورز و مزارع اطراف را آلوده نموده است
- * علف هرز مذکور یکی از مهمترین دغدغه های کشاورز برای چند سال آتی خواهد شد.
- * کنترل علف هرز به راحتی انجام نخواهد شد.

لذا تسریع و بکارگیری از تمامی روشهای کنترل در علف های هرز مهاجم ضروری می باشد.